

CONTROL DE CAPITALS: GUIA PRÀCTICA

SERGI CUTILLAS
COSTAS LAPAVITSAS
DANIEL MUNEVAR

INDEX

1. ARGUMENTS PEL CONTROL DE CAPITALS	3	>
2. ÚS EXITÓS DEL CONTROL DE CAPITALS: TRES CASOS PROMINENTS	5	>
3. APLICANT AMB ÈXIT EL CONTROL DE CAPITALS DINS L'EUROZONA: XIPRE	7	>
4. CONCLUSIONS	10	>

1. ARGUMENTS PEL CONTROL DE CAPITALS

Els controls de capitals han sigut àmpliament rebutjats per la teoria convencional durant dècades.¹ Fins i tot economistes crítics els han tractat amb escepticisme.² Les coses començaren a canviar a finals de la darrera dècada; cal destacar que el FMI ha publicat documents interns de treball declarant que els controls de capitals han de ser tinguts en compte en el cas de crisis financeres profundes.³

El ressorgiment de l'interès pels controls de capitals es deu en part a la incapacitat per defensar empíricament la teoria de les Àrees Monetàries Òptimes.⁴ A la pràctica, els tipus de canvi de divisa flotants no comporten autonomia en la política monetària, especialment per a les petites economies, i la raó principal d'això és la lliure circul·lació de capitals. En la presència d'aquesta lliure circul·lació de capitals, els tipus de canvi tendeixen a estar per sobre o per sota del valor adequat – o d'equilibri – que seria determinat per la paritat de poder adquisitiu o la paritat de tipus d'interès sense cobertura. Els tipus de canvi determinats pel mercat poden, fins i tot, moure's en el sentit erroni per períodes llargs de temps.⁵ La causa n'és la lliure circul·lació de capitals. Països amb inflació relativament alta, i per tant amb tipus d'interès també alts, acostumen a ser inundats amb entrades de fluxes a curt termini – el que s'anomena en l'argot diner calent –, que desapareixen a l'alça els tipus de canvi d'aquestes monedes en termes reals. Això destrueix l'avantatge absolut i comparatiu en l'àmbit del comerç internacional i distorsiona l'estructura de producció entre béns comerciats i no-comerciats.

L'autonomia monetària és, per a les petites economies, una closca buida. Les autoritats monetàries estan obligades a reaccionar davant els capricis dels mercats de divises, pel que la llibertat formal dels bancs centrals – la no-obligació d'intervenir – no té cap base material. Aquesta realitat pragmàtica, ha significat que per a alguns països amb voluntat de participar activament en el mercat mundial, ha sigut necessari emprar diverses tècniques i mètodes institucionals per capejar la lliure circul·lació de capitals i la resultant inestabilitat dels tipus de canvi.

Alguns països que no han volgut deixar la determinació dels tipus de canvi en mans del mercat s'han decidit a cooperar amb altres països per aconseguir una major estabilitat en els tipus de canvi. Notis que, en absència de cooperació el conflicte és inevitable, ja que la modificació del tipus de canvi d'un país sempre afecta el d'un altre. Per n països en el món en total, hi ha $n-1$ tipus de canvi. En conseqüència, la necessitat d'una cooperació monetària internacional és fa ben evident, i ha portat a la creació de zones amb tipus de canvi relativament fixes. La més gran d'aquestes ha sigut la Unió Monetària Europea, que ha eliminat del tot els tipus de canvi, a la vegada que ha fomentat la lliure circul·lació de capitals.

Països que han intentat mantenir estables els tipus de canvi com a matèria de política macroeconòmica i comercial, particularment en el món en desenvolupament, s'han atansat, inevitablement, als controls de capital. El cas més prominent és el de la Xina, que usa una extensa

¹ Veure Grenville, S. (2004) "The IMF and the Indonesian Crisis" *Bulletin of Indonesian Economic Studies*, Taylor and Francis Journals, Vol. 40 (1), pg. 77-94; Fischer, S. (2001) "Exchange rate regimes: Is the bipolar view correct?" Distinguished lecture in economics and government, delivered at the meeting of the American Economic Association. 6 de gener. New Orleans, Louisiana.

² Krugman, P. (1999) "Capital Control Freaks--How Malaysia got away with economic heresy" *Slate*, publicat Set. 1999; Jomo, K.S. (2001) "Capital Controls," in Jomo, ed., *Malaysian Eclipse: Economic Crisis and Recovery*, Zed Books, London 2001.

³ Fons Monetari Internacional (2012) "The Liberalization and Management of Capital Flows: An Institutional View", Washington, FMI.

⁴ Veure per exemple, Eichengreen, B. (1991) "Is Europe an Optimal Currency Area?" NBER Working Paper No. 3579

⁵ Veure UNCTAD (2010) "Trade and Development Report 2010: Employment, globalization and development", Capítol 1, pg. 24.

bateria de controls de capitals per mantenir el tipus de canvi de la seva divisa sota control, considerant-los vitals per a la seva política comercial. La Xina ha tingut molt èxit controlant el valor de la seva divisa, però el preu que ha hagut de pagar, és la gran acumulació de reserves en divises estrangeres, la majoria d'aquestes en dòlars nord-americans. Per tant, els inestables tipus de canvi en els mercats de divises internacionals han significat que la Xina ha estat proveint els Estats Units d'uns enormes subsidis, ja que aquestes reserves en dòlars són acumulades en forma de bons del govern dels Estats Units.

Altres països en vies de desenvolupament que han desitjat participar en el mercat mundial i que mantenen una relativa lliure circul·lació de capitals, com el Brasil, Mèxic o Corea del Sud, s'han vist obligats, per evitar sacsejades violentes en els seus tipus de canvi, a adoptar estratègies contra-inflacionàries de llarg termini, basades en tipus d'interès relativament alts. El resultat d'això ha sigut una sobrevaloració del tipus de canvi de la seva divisa, amb efectes negatius per a l'economia domèstica. De la mateixa manera, aquesta política ha portat a l'acumulació de grans reserves en divisa estrangera, majoritàriament denominada en dòlars nord-americans. De fet, els països en vies de desenvolupament han permès l'entrada de capitals estrangers – incrementant l'endeutament extern – mitjançant l'acumulació d'immenses reserves de dòlars, exportant així grans quantitats de capitals als països desenvolupats – principalment als EEUU – en termes nets. Al mateix temps, l'esterilització per part dels bancs centrals de les entrades de capitals, ha significat la creació d'actius molt líquids en mans dels bancs domèstics, facilitant així l'expansió financera i del deute en els mercats domèstics. A més, l'efectivitat de les reserves com a barrera contra les fugides sobtades de capitals no ha estat mai comprovada.

Finalment, en un altre grup de països, l'adopció dels controls de capitals ha suposat una opció atractiva i necessària en temps de crisi. La ràpida introducció d'aquests controls ha sigut un mètode vital per estabilitzar el tipus de canvi, evitant així col·lapses bancaris en aquests moments crítics. Per a països que enfronten l'amenaça de ràpides sortides de capital no hi ha, en realitat, altre opció possible que implementar algun grau de control. Durant els últims quatre anys – a partir de la crisi global del 2007-2009 – els fluxes de capitals cap als països en vies de desenvolupament han sigut substancials novament, degut, parcialment, a les polítiques de diner fàcil dels EEUU, del Regne Unit i d'altres regions. No obstant, des de finals del 2013, la possibilitat de polítiques monetàries més restrictives i de tipus d'interès més elevats en les economies més desenvolupades, va agafant tons de realitat, augmentant les probabilitats de que veiem sortides de capitals de les economies en vies de desenvolupament. En aquest context, l'opció de les polítiques de controls de capitals ha adquirit una urgència afegida. A més, la crisi de l'Eurozona, que va esclatar el 2009-2010, també ha obert l'escenari de crisis bancàries severes que podrien forçar alguns Estats membres que les pateixen a sortir de la unió monetària. En aquest context, l'opció – o més ben dit, la necessitat – de controls de capitals per aturar les fugides de capitals ha adquirit més urgència si això és possible, com ens va demostrar el cas de Xipre el 2013.

En resum, la lliure circul·lació de capitals ha suposat riscos i costos significatius per als països en desenvolupament, mentre que els beneficis han sigut altament qüestionables. Els controls de capitals són una opció política realista que ha de ser presa en consideració de forma acurada. Així doncs, aquest article es dedica a fer una breu descripció de l'abast de les polítiques de controls de capitals que s'han portat a terme en diversos països en tot el món. El seu interès central és l'efectivitat d'aquestes mesures aplicades. Un ventall de mesures han sigut posades en pràctica, tot i que en general totes pivoten sobre el control dels pagaments bancaris i de les

retirades de dipòsits bancaris. Per tant, fer una llista d'alguns d'aquests mètodes ofereix una breu guia pràctica.

2. ÚS EXITÓS DELS CONTROLS DE CAPITALS: TRES CASOS PROMINENTS

En contra del saber convencional, els controls de capitals han sigut àmpliament utilitzats arreu del món, particularment quan les crisis han esclatat, o han estat a punt de fer-ho. Un estudi realitzat recentment pel FMI mostra que en el període 1995-2005, 75 països d'una àmplia mostra de 91 països van utilitzar algun tipus de control de capitals.⁶ L'estudi indica que els controls han sigut imposats tant en les entrades com en les sortides de capitals. En particular, països que experimentaven crisis de tipus de canvi de divisa han emprat els controls de capitals de forma generalitzada amb l'objectiu d'estabilitzar els mercats. Alguns exemples inclouen l'Argentina (2002-2005), el Brasil (2000-2001), Indonèsia (1996-1997), Malàisia (1995-2005) i Mèxic (1995). D'altres han utilitzat aquestes mesures com a eina bàsica de política macroeconòmica, com la Xina.

En aquest marc, consideris tot seguit un resum de les implementacions exitoses de controls de capitals en els tres casos de Xile, Malàisia i Islàndia.

Xile va ser un dels primers països en establir mesures de control de capitals, a pesar de la predominant aproximació convencional, que encoratja la lliure circul·lació de capitals. Xile va restringir les entrades de capitals el juny del 1991 en el context de l'apreciació de la seva divisa, causada per polítiques deflacionàries i per la pèrdua del control monetari. Les mesures aplicades per Xile van centrar-se en els requeriments de reserves bancàries no remunerades (RRN). Les mesures van portar-se a terme entre el 1991 i el 1998. Aquestes van ser les següents:⁷

Jun-91	20% RRN introduït per a tot nou crèdit Període de tinença (mesos) = fins a venciment del crèdit amb un mínim de 3 mesos i un màxim de 12 mesos Tinença de divisa = el mateix que el crèdit Els inversors poden ser exonerats del RRN pagant una tarifa fixa (a través d'un acord de recompra - repo - a tipus de descompte en favor del banc central) Tipus d'interès de descompte del repo = libor del dòlar nord-americà (USD, per les sigles en anglès)
Gen-92	20% RRN ampliat als dipòsits en divisa estrangera amb període de tinença proporcional
Mai-92	Període de tinença (mesos) = 12 RRN incrementat al 30% per les línies de crèdit bancàries
Ago-92	RRN incrementat al 30% Descompte del repo = libor USD + 2.5%
Oct-92	Descompte del repo = libor USD + 4.0%
Gen-95	Tinença de divisa = només en USD
Jul-95	RRN ampliat a acords secundaris, a tipus de descompte
Set-95	Període per a liquidar els acords secundaris en dòlars s'escurça

⁶ Schindler, M. (2009) "Measuring Financial Integration: A New Data Set" de Martin Schindler, Staff Papers de l'FMI, Vol. 56, No. 1, 2009, pp. 222-238. L'article reflecteix la interpretació de l'autor i la codificació de la informació facilitada en el Informe Anual de l'FMI sobre les Restriccions i Ajustaments en els Tipus de Canvi (AREAER, per les sigles en anglès) i no es pot interpretar com la visió oficial de l'FMI.

⁷ La informació presentada aquí deriva de De Gregorio, J., Edwards, S., Valdes, R., (2000) "Controls on Capital Inflows: Do They Work?" NBER Working Paper No. w7645; Le Fort, G., i Sanhueza, G., (1997) "Flujo de Capitales y Encaje en la Experiencia Chilena de los 90", Banco Central de Chile; Laurens, B., i Cardoso, J., (1998) "Managing Capital Flows: Lessons from the experience of Chile", Working Paper de l'FMI No. 98/168.

Des-95	El crèdit per a estrangers usat fora del país està exempt del RRN
Oct-96	El Comitè d'Inversió Estrangera Directa considera l'aprovació de projectes directes solsament
Des-96	Préstecs a estrangers < 200,000 USD (500.000 en un any) exempt de RRN
Mar-97	Préstecs a estrangers < 100,000 USD (100.000 en un any) exempt de RRN
Jun-98	RRN establerts al 10%
Set-98	RRN eliminats

Un exemple més de l'efectivitat dels controls de capitals és Malàisia, que va usar els controls de capitals per a reaccionar a la crisi asiàtica de finals dels noranta. Malàisia tenia una proporció relativament petita de deute a curt termini respecte del seu PIB pel que, en comptes de demanar assistència al FMI, va aplicar un conjunt de mesures de controls de capitals. Els controls no van poder ser esquivats a gran escala i van tenir èxit, eliminant els mercats del ringgit situats a l'estranger – principalment a Singapur – i aturant l'especulació, a pesar de la relaxació de les polítiques fiscals i monetàries a nivell intern. Els controls també van ser efectius en baixar els tipus d'interès i estabilitzant els tipus de canvi.⁸ L'estratègia de Malàisia va demostrar ser superior als programes del FMI adoptats pels seus veïns asiàtics, ja que el seu PIB, el consum, la inversió, l'ocupació i els salaris es van recuperar molt abans. Els mercats bursàtils també van remuntar més ràpidament, els interessos van caure més, i la inflació va ser menor que en els països que van seguir l'ortodòxia del FMI.⁹

Les mesures aplicades en el cas de Malàisia el setembre del 1998 van incloure:¹⁰

1. Malàisia va fixar el tipus de canvi del Ringgit (RM) a 3,80 per dòlar EEUU (USD).
2. Aprovació prèvia fou requerida a estrangers per poder comprar o vendre ringgits amb contractes forward – contractes a futur, no estandaritzats –.
3. Totes les vendes de ringgits havien de fer-se a través d'intermediaris domèstics. Això va eliminar de forma efectiva tots els mercats estrangers de ringgit.
4. Els no-residents se'ls va requerir la obtenció de l'aprovació del Banc Nacional de Malàisia (BNM) per convertir ringgit dipositats en comptes a l'estranger en altres divises, excepte en el cas de la compra d'actius en ringgit a Malàisia o per a la compra i repatriació d'inversions per part d'inversors directes estrangers.
5. Les liquidacions de les importacions i exportacions havien de ser en divisa estrangera. Tot i això, el lliure intercanvi va ser mantingut per a operacions de balança comercial a més de que es proveí amb crèdit als exportadors no-residents de béns malais.
6. El crèdit de comptes externs es va limitar a la venda de divisa estrangera, instruments de ringgit, bons, lletres i altres actius malais; salaris i sous, comissions, interessos, beneficis o dividends.
7. Els dèbits de comptes externes van ser restringits a liquidacions de compres d'actius en ringgit i realització de dipòsits; pagament de despeses administratives i estatutàries a Malàisia; pagaments de béns i serveis per a l'ús a Malàisia; i per a atorgaments de préstecs i bestretes a personal malai.
8. Als residents malais se'ls prohibí exportar més de 10.000 RM durant viatges a l'estranger. Als residents estrangers se'ls prohibí exportar més de 1.000 RM en abandonar Malàisia.

⁸ Veure Kochhar, K., Johnston, B., Moore, M., Otker-Rober, I., Roger, S., i Tzanninis, D., (1999) "Malaysia: Selected Issues", informe del personal del Fons Monetari Internacional en el país 99/86; Ariyoshi, A., (1999) "Country Experiences with the Use and Liberalization of Capital Controls," Fons Monetari Internacional, Washington, DC.

⁹ Veure Kaplan, E., i Rodrik, D., (2001) "Did the Malaysian Capital Controls Work?", NBER Working Paper No. 8142.

¹⁰ Ibid.

9. Després de l'1 de setembre del 1998, als venedors no-residents d'actius financers malais se'ls requerí que mantinguessin les seves inversions en ringgits almenys 12 mesos, per a que la repatriació fos permesa.
10. Es prohibí la provisió de crèdit domèstic a bancs i corredories no-residents.

L'any 1999 es van produir els següents canvis en els controls:

1. A partir del 15 de febrer del 1999, la moratòria sobre la repatriació d'un any de durada es va substituir per un impost gradual. Tot capital que hagués entrat a Malàisia abans del 15 de febrer del 1999 estava subjecte a les següents taxes quan el capital era retirat: (a.) 30% si es repatriava en els primers 7 mesos després d'entrar a Malàisia, (b.) 20% si es repatriava entre el 7è i el 9è mes després de l'entrada, (c.) 10% si es repatriava entre el 9è i el 12è mes després de l'entrada, i (d.) no hi havia taxa si es repatriava després de més d'un any des de l'entrada.
2. Per als fons que entressin després del 15 de febrer del 1999, el capital podria entrar sense impost; no obstant, als beneficis obtinguts de les inversions d'aquest capital se'ls imposava una taxa del 30% si eren repatriats durant el primer any, i del 10% després de l'any.

Recentment, el 2008, Islàndia s'enfrontà al col·lapse del seu sistema bancari, el que li va causar una profunda recessió en el bienni 2009-2010. Durant els primers anys del s. XXI Islàndia va atraure grans fluxes de capitals de curt termini, ja que els tipus d'interès islandesos eren molt superiors comparats amb els d'altres monedes com el franc suís o el yen japonès.¹¹

A finals de la primera dècada de segle, els bancs islandesos van tornar-se molt febles, i els inversors internacionals van començar a vendre corones, cosa que va suposar una depreciació del 25% just abans del col·lapse bancari, i una depreciació encara més profunda posteriorment. Els controls de capitals van ser introduïts per prevenir grans sortides de capitals que haurien causat un col·lapse econòmic generalitzat. La introducció d'aquests controls va incomplir els acords de l'Àrea Econòmica Europea (EEA, per les sigles en anglès), que estipulen la lliure circul·lació de capitals entre països que la formen. Tot i això, el Tribunal de l'Associació Europea de Lliure Comerç (EFTA, per les sigles en anglès) va declarar que en el cas islandès els controls foren compatibles amb els acords de l'EEA.¹² Notis que, tot i que els controls van ser imposats sobre els fluxes de capitals, els moviments relacionats amb les balances comercials no van ser restringits. Tampoc ho van ser els pagaments de salaris, interessos i dividendes a no-residents.

3. APLICANT AMB ÈXIT ELS CONTROLS DE CAPITALS DINS L'EUROZONA: XIPRE

Més recentment encara, l'any 2013, controls de capitals han estat imposats a Xipre. Aquest és un fet molt destacable, degut a la severitat dels controls que s'hi van aplicar i, també, perquè van contravenir les polítiques establertes dins la Unió Monetària Europea. La crisi de Xipre tenia semblances considerables amb l'islandesa, en tant que les causes de les dues crisis van ser originades al sector bancari. Les dues illes van desenvolupar centres financers en el període precedent, permetent que aquests sistemes financers esdevinguessin més de vuit vegades superiors als seus PIBs en volum d'actius abans de les seves caigudes. No obstant, a diferència d'Islàndia, que tenia la seva pròpia moneda, Xipre és membre de la Unió Monetària Europea. Per tant, mentre la crisi bancària va venir seguida per una sèrie de dures restriccions en els fluxos de capitals en els dos països, a Xipre els controls van ser imposats per la Unió Europea per evitar la fallida del sistema bancari tot mantenint Xipre dins l'Euro. Islàndia, en canvi, va permetre que els

¹¹ Veure Plantin, G., i Shin, HS. (2011) "Carry trades, monetary policy and speculative dynamics" CEPR Discussion Paper DP8224.

¹² Veure el Cas del Tribunal de l'EFTA (2011) E-3/11 "Palmi Sigmarsson v the Central Bank of Iceland"

seus bancs declaressin fallides, alhora que feien suspensió de pagaments del seus deutes. Els resultats en termes de creixement, ocupació i rendes han sigut molt diferents en els dos llocs, amb Islàndia sortint-se'n prou bé just després de la imposició d'aquests controls.

Les mesures aplicades en el cas de Xipre van contravenir els articles 63-66 del Tractat de Lisboa de la UE en relació a la lliure circulació dels capitals. El govern xipriota havia ja sigut forçat a imposar quitances en els dipòsits bancaris per sobre de €100.000, després d'abandonar un pla encara menys popular que l'aplicat, que imposava pèrdues a tots tipus de dipòsits sense importar la seva suma. Els controls de capitals van ser doncs, introduïts per prevenir una fugida massiva de capitals escapant dels bancs xipriotes – el que s'anomena en l'argot fugida bancària –, més que una mesura per a prevenir una crisi monetària. Anant encara més enllà, la UE també va trobar necessari imposar restriccions estrictes sobre transaccions financeres a l'interior de Xipre, a banda de les imposades sobre els fluxos transfronterers per protegir l'estabilitat financera. Les mesures van ser existoses pel que fa a aturar la incipient fugida bancària i a evitar la desfeta del sistema financer, tot i que es van necessitar uns dies fins que les mesures van començar a aturar les sortides, en part gràcies a la habilitat d'alguns bancs de transferir fons a les seves sucursals fora del país. A pesar d'això, l'èxit dels controls de capitals no ha facilitat la recuperació a l'economia de Xipre, ja que aquesta continua atrapada dins la Unió Monetària Europea. En conseqüència, els controls de capitals van ser acompanyats de dures polítiques d'austeritat en comptes d'una devaluació monetària, pel que el país roman encallat en una profunda recessió econòmica.

Els severos controls de capitals aplicats a Xipre a partir del març del 2013 inclogueren:¹³

1. L'import màxim d'efectiu que es podrà retirar no podrà superar els 300€ diaris o el seu equivalent en divisa estrangera, per persona en cada institució de crèdit. Totes les retirades d'efectiu (per exemple, les realitzades amb targetes de dèbit o crèdit contra comptes a la vista/corrents) seran calculades per persona de forma consolidada per institució de crèdit.
2. Si l'import màxim diari permès no ha sigut retirat en un dia, es podrà retirar posteriorment en qualsevol moment.
3. El cobrament de xecs queda prohibit.
4. Els següents pagaments són permesos:
 - A. El pagament de transaccions comercials que corresponen al negoci dels clients sempre que es presenti la documentació justificativa següent:
 - Pagaments fins a 5.000€ per dia per compte no estan subjectes a cap mesura restrictiva.
 - Pagaments entre 5.001€ i 200.000€ estan subjectes a la aprovació del Comitè establert pel Banc Central de Xipre. Les institucions financeres hauran de presentar al Comitè diàriament l'import total i el número total d'aquests pagaments. El Comitè prendrà una decisió durant el mateix dia, tenint en compte la situació de liquiditat de la institució de crèdit.
 - Pagaments per sobre de 200.000€ si són aprovats pel Comitè, tenint en compte la situació de liquiditat de la institució de crèdit.
 - B. Pagaments de salaris d'empleats amb la corresponent presentació de documentació justificativa.
 - C. Despeses d'estudiants vivint a l'estranger fins a 5.000€ per trimestre i matrícules de parents de primer grau de residents estudiant a l'estranger, amb la presentació de la corresponent documentació justificativa. El pagament es farà al beneficiari.

¹³ Banc Central de Xipre (2013) "The Enforcement of Restrictive Measures on Transactions in case of Emergency Law of 2013", Nota de Premsa (Traducció no oficial).

- D.** Pagaments i/o transferències fets fora de la República, via targeta de dèbit i/o crèdit i/o pre-pagament no podran excedir els 5.000€ per persona per mes en cada institució de crèdit.
- Els pagaments o transferències sense efectiu de dipòsits/fons a comptes que es tinguin a l'estranger o en altres institucions de crèdit queden prohibits.
- 5.** Els dipòsits a termini fix no poden ser retirats abans del termini establert, a no ser que els fons s'utilitzin per al repagament d'un préstec en la mateixa institució.
- 6.** Al arribar al termini del dipòsit per primera vegada, 5.000€ o el 10% del capital total, el més gran d'aquests dos imports, pot ser transferit a un compte a la vista/corrent si el dipositant així ho desitja, o dipositat en un nou dipòsit a termini fix al nom del dipositant en la mateixa institució. Per a la quantitat restant el termini serà ampliat un mes més.
- 7.** Les quantitats transferides als comptes a la vista/corrents estan subjectes a les mesures restrictives que s'apliquen als comptes a la vista/corrents.
- 8.** L'exportació de bitllets en euros o de divises estrangeres que superin l'import de 1.000€ o el seu equivalent en divises estrangeres, per persona física i per viatge a l'estranger, quedarà prohibida, a no ser que s'aconsegueixi l'aprovació del Comitè. El Director del Departament d'aduanes serà responsable de que aquesta mesura sigui aplicada.
- 9.** Les transaccions financeres, pagaments i/o transferències que no han sigut finalitzades abans de la data d'entrada en vigor del Decret, estaran sotmeses a les mesures restrictives. Les transaccions financeres, pagaments i/o transferències que no han estat tramitades per les institucions de crèdit abans de la data d'entrada en vigor del Decret, queden cancel·lades i hauran de tornar-se a processar.
- 10.** Les institucions de crèdit no podran executar transferències sense efectiu o altres transferències que facilitin l'incompliment d'aquestes mesures.
- 11.** Les mesures restrictives s'aplicaran a tots els comptes, pagaments i transferències sense importar la seva denominació en divisa.
- 12.** Queden exempts de les mesures restrictives:
- A.** Tots els nous fons transferits des de l'estranger.
 - B.** Les retirades d'efectiu usant targeta de crèdit i/o dèbit i/o de prepagament emeses per institucions financeres sobre comptes a l'estranger.
 - C.** El cobrament de xecs emesos per comptes mantinguts amb entitats estrangeres fora del país.
 - D.** Retirades d'efectiu de comptes d'institucions de crèdit al Banc Central de Xipre.
 - E.** La República de Xipre.
 - F.** El Banc Central de Xipre.
 - G.** Les missions diplomàtiques.
 - H.** Els pagaments que hagin sigut autoritzats pel Comitè.

4. CONCLUSIONS

Així doncs, és un fet evident que aquest tipus de polítiques són útils i necessàries en períodes d'inestabilitat monetària, com ens mostren els casos de Malàisia i de Xile. També veiem com alguns països les usen de forma efectiva com a eina central en la seva política macroeconòmica, com la Xina o l'Índia. Aquest tipus de mesures també serveixen per limitar el dany provocat per una desfeta bancària com en els casos d'Islàndia o Xipre. En el cas de Xipre, a diferència del d'Islàndia, veiem que aquestes mesures, tot i evitar la fallida del sistema financer, no han suposat una recuperació econòmica, degut a que Xipre continua atrapada dins l'Euro. Aquesta falta d'autonomia monetària no li ha permès recuperar la competitivitat devaluant la moneda de forma controlada com va fer Islàndia, ni deixar de pagar els deutes inassumibles. D'aquesta manera Xipre s'ha vist forçat per la UE a agafar la via de la devaluació interna, que l'ha endinsat en una profunda recessió econòmica. És necessari que les forces polítiques progressistes dels Estats europeus, i d'aquelles nacions que pretenen ser-ho com Catalunya i Escòcia, i en especial les de la perifèria europea, facin seves les lliçons que ens mostren les experiències detallades en aquest informe: les polítiques de controls de capitals són essencials per a una sortida progressista de la present depressió econòmica, però aquestes només suposen una mesura parcial que ha d'anar acompanyada d'una recuperació de la soberania monetària que permeti la realització de polítiques monetàries i macroeconòmiques efectives, com la devaluació controlada de la moneda o la gestió del crèdit en el sistema financer.